

Side 2 - 3:

Kunstbogen

Side 3:

Aktivitetsskalendar

Side 4 - 5:

Post og Tele Museum

Side 5:

Generalforsamlingen

Side 6-7:

Fra velmagtsdage til

krisetid

Side 8-9:

Kort over talende

monumenter

Side 10:

Byg Babelstårn

Side 11:

Søllerød Byvandring

Side 12:

Rådhuset

Side 13:

Bog om Nærum

side 14

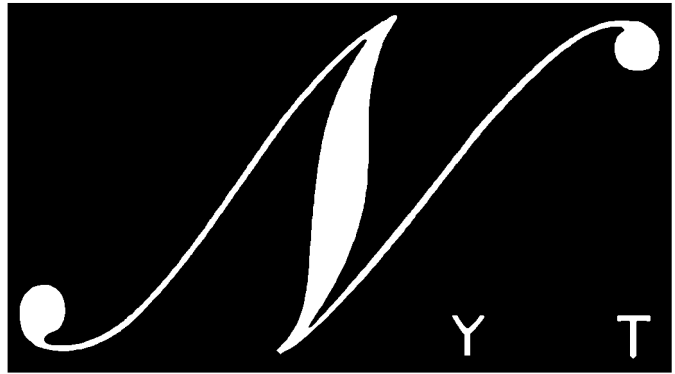
meddelelser

Side 15:

Fra Museet

Februar

2011

FRA LOKALHISTORIEN

Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen

Valg af motiver til danske frimærker - se side 4-5
”Sidste nyt om Tyge Brahe på Hven og hans død i
Prag” - se side 5

Redaktion: Anita Mikkelsen, Ellekrogen 8, 2950 Vedbæk
Peter M.M.Christensen, Frederiksdalsvej 139A, 2830 Virum
Morten Trommer, Morlenesvej 10, 2840 Holte

Fra Kunstens Genius til Verdens Ende

Foredrag ved museumsinspektør Niels Peter Stilling.

Onsdag den 23. februar kl. 19.30 i Søllerød Sognegård

I december 2010 udkom kunstbogen ”Landskabsmalerier fra Rudersdalegnen 1785-1952”

Bogens redaktør er museumsinspektør Niels Peter Stilling, der også har skrevet de fleste af teksterne om de maleriske motiver fra Søllerødegne, suppleret af Jonna Hansen, mens formand for Birkerød Kunstforening, Tove Krause, og historikeren Axel Bredsdorff har skrevet teksterne til de mange malerier fra Birkerødegne. Bogen markerer sammenslutningen af de to gamle kommuner Birkerød og Søllerød til Rudersdal Kommune, idet samtlige 68 malerier i bogen tilhører kommunen. Malerierne er indkommet til de to kommuner som gaver eller ved køb inden for de sidste 50 år.

På Birkerødegne handler det især om malerier fra det tidlige 1900-tal, mens man i Søllerød helt overvejende råder over guldalderens malerier fra 1800-tallet. Det afspejler den forskellige udvikling i de to nordsjællandske sogne. Søllerødegne var guldaldermalernes nordligste besøgsmaal, når de skulle vise deres evner frem for professorerne på Kunstakademiet.

I 1900-tallet bosatte nogle få malere sig i Søllerød, som Harald Pryn og Viggo Langer. Først og fremmest var det dog de lidt billigere huspriser i Frederiksborg Amt – og den kreative Kostskole, der trak malerne til stationsbyen Birkerød med den kunstneriske Bredsdorff-familie i spidsen. Poul Ekelund, Carl Wennemoes, Gerda Strøm, Vilh. Bjerke Petersen og Jens Gaarde Thomsen er blot nogle af de mange kunstmalere, der bosatte sig i Birkerød i 1900-tallet.

Medlemstilbud:

**Bogen kan ses og købes til en særpris af 100.kr.
på Sekretariatet, Rudersdal Museer, Mothsgården.**

I foredraget onsdag den 23. februar vil Niels Peter Stilling gennemgå den rige skat af historisk kunst, som vores kommune råder over. Alle 68 malerier præsenteres og tolkes fra det ældste landskabsbillede fra vor egn, ”Kunstens Genius”, malet til Dronninggård af Erik Pauelsen i 1785 til et af de yngste ”Verdens Ende” malet af Peder Hald i Frederikslund Skov i 1952. Mellem de to malerier fra Furesøens smukke bred findes en bred palet, for at blive i malersproget, af herlige landskabsbilleder fra nordegnen.

Carl Emil Baagøe: Vedbæk set fra skibsbroen, 1864

Aktivitetsskalender Efteråret 2011

Den 23. februar: Foredrag ”Fra Kunstens Genius til Verdens Ende” - se side 2-3

Den 16. marts: Besøg på Post og Tele Museum - se side 4-5 *)

Den 30. marts: Foredrag Fra velmagtsdage til krisetid - i oldtidens Rudersdal - se side 6-7

Den 8. maj: Familiedag - byg Babelstårnet - se side 10

Den 12. maj: Byvandring i Søllerød - se side 11 *)

Den 26. maj: Generalforsamling og foredrag om Tyge Brahe - se side 5

*) Husk tilmelding, og at melde afbud i tilfælde af forfald.

VALG AF MOTIVER TIL DANSKE FRIMÆRKER BESØG PÅ POST & TELE MUSEUM

Præsentation af danske frimærker og
udgivelsespolitikken bag
med efterfølgende rundvisning på det nyopsatte museum
Onsdag den 16. marts kl.17.00 til ca. 19.00 på
POST & TELE MUSEUM, Købmagergade 37

Janus Clausen, historiestuderende ved Københavns Universitet, Saxo Institutet vil efter en indledning om udvælgelsen af frimærkernes motiver til forskellig tid vise os rundt på museet, der i oktober 2010 genåbnede efter en nyopsætning.

Der fortælles om postens historie fra Christian den IV, til telegrafens opfindelse, frem til nutidens mobiltelefoner og Internet. Museet er også hjemsted for Danmarks største frimærkesamling, herunder det første danske frimærke udstedt 1. april 1851, som også findes på et brev i Søllerød Museums samling, se Søllerød-bogen 2003 og billedet nedenfor.

I foråret udstilles også originalerne til alle de frimærker, som Post Danmark siden 1998 har udgivet i serien Frimærkekunst. Her er bl. a. værker af Per Kirkeby, John Kørner og Thomas Kluge.

Janus Clausen har sommeren 2010 i bladet ”1066 - Tidsskrift for Historie” fået udgivet en artikel med titlen ”Frimærket skal være et landsfrimærke”.

Her er to citater fra artiklen:

”Frimærket er som sådan et produkt af staten, og det gør frimærket til et medie der, i udvælgelsen af frimærkets motiv, potentielt kan formidle statens hæder og anerkendelse af personer, steder og begivenheder over for befolkningen. Frimærket tjener altså også andre statslige interesser end at være et bevis på betalt porto.”

”Frimærkerne som produkt af staten må altså forstås som et helt konkret eksempel på, at man i form af P&T, i hvert fald under besættelsen, har været bevidst om, at man kunne være med til at forme indholdet i en særlig dansk, national identitet.”

Artiklen skal nu også bringes i en amerikansk antologi på The Smithsonian Institution Scholarly Press.

Begrænset deltagerantal

Tilmelding: Sekretariatet, Rudersdal Museer tlf. 45 80 20 46

Selskabets ordinære generalforsamling

Søllerød Sognegård, Søllerødvej 13, torsdag den 26. maj kl. 19.30

Dagsorden ifølge vedtægterne

Efter generalforsamlingen foredrag om Tyge Brahe, se nedenfor
Billetsalget til Sensommerudflugten begynder på generalforsamlingen

Foredrag efter generalforsamlingen:

”Sidste nyt om Tyge Brahes liv på Hven og hans død i Prag”

Arkæolog Jens Vellev, som åbnede Tyge Brahes grav i Prag, fortæller om Tyge Brahes spændende liv og død
(kun for medlemmer)

Fra velmagtsdage til krisetid

– i oldtidens Rudersdal

Foredrag ved museumsinspektør Ole Lass Jensen

Onsdag den 30. marts kl. 19.30 i Søllerød Sognegård

Det er ikke kun i vores egen tid, samfundet oplever alvorlige økonomiske og erhvervsmæssige kriser. Årtusindgamle arkæologiske fund vidner om, at lokalbefolkningen i ”det grønne område” også i forhistorisk tid gennemlevede kriser og voldsomme forandringer.

Onsdag d. 30. marts fortæller arkæolog Ole Lass Jensen i ord og billeder om nogle af de dramatiske omvæltninger, der overgik egnens befolkning i oldtiden.

I den ældre bronzealder, omkring 1500 f.Kr., fandtes der en tæt bebyggelse langs Øresundskysten. Økonomien var baseret på dyrehold, navnlig får og kvæg, korndyrkning og fiskeri. Udveksling af varer havde en vis betydning, for derigennem kunne man bl.a. skaffe metallet – bronzen – der blev brugt til våben, smykker og redskaber. Tidens begravelser afspejler, at der var tale om et samfund med et vist overskud. På bakkerne langs sundet rejste man hundredvis af store, prægtige gravhøje som monumenter over tidens magtfulde elite. Værdifulde gravgaver af både bronze og guld viser, at der var tale om velstående familier.

I løbet af de følgende århundreder ændredes billedet radikalt. Befolkningsstilvækst betød, at oldtidens bønder måtte ekspandere, og derfor inddrog de nye områder længere væk fra kysten. I det område, der i dag omfatter Rudersdal, Hørsholm og Fredensborg kommuner, blev der i tiden fra omkring 800 f.Kr. og de følgende tusind år bygget en lille bondegård på snart sagt hver eneste større bakketop. Egnens gårde lå spredt i terrænet. Den magre jordbund og det småkuperede terræn betød nemlig, at dyrkningsmulighederne var dårlige. Den enkelte gårdsenhed krævede derfor så store bruttoarealer, at det var en fordel at sprede bebyggelsen frem for at samle den i landsbyer.

Gårdene var små og beskedne. Bønderne og deres familier havde næppe mere, end der skulle til for at klare dagen og vejen. Måske betød det, at det lokale samfund var forholdsvis letpåvirkeligt for ændringer, der presede på udefra. I hvert fald må der i tiden omkring Kristi fødsel være hændt noget, som fik dramatiske konsekvenser. For som ved et trylleslag blev næsten alle gårdene nedlagt. Vi skal helt frem til middelalderen, før egnen igen blev tæt befolket. Meget tyder derfor på, at vores egn lå mere eller mindre øde hen i omkring 1000 år. På baggrund af resultaterne fra de mange arkæologiske udgravninger i området, skildrer foredraget, hvad der skete, og giver også bud på en forklaring.

Gennem de sidste 20 år har Hørsholm Egn Museum udført mange arkæologiske udgravninger af huse og gårde fra bronzealderen og jernalderen – som her i Rude Skov, hvor der i 2009 blev foretaget undersøgelser i forbindelse med anlæggelse af en ny fjernvarmeledning. De mange brikker kan efterhånden stykkes sammen til et billede, der viser, at egnen havde en helt særegen bebyggelsehistorie.

Kort over ”De talende monumenter”

De næste sider viser, hvor i kommunen du finder ”de talende monumenter”.

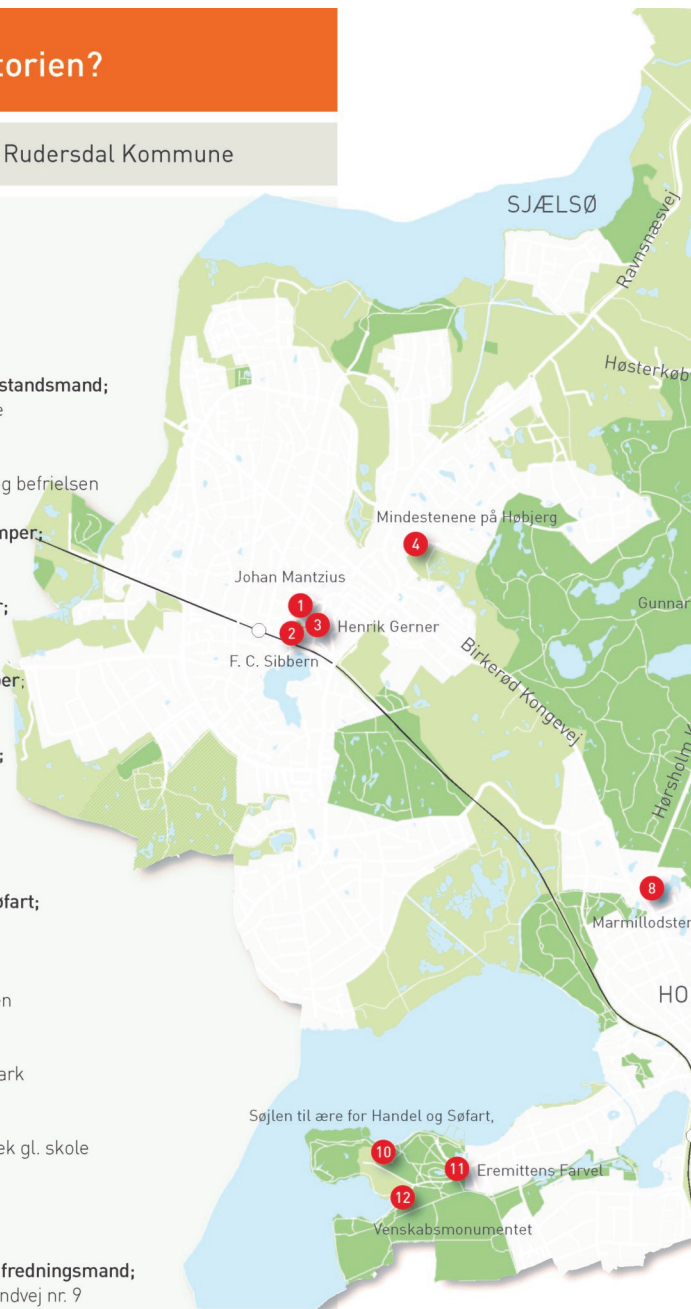
De er som bekendt alle forsynet med et telefonnummer, der giver dig adgang til historien bag monumentet.

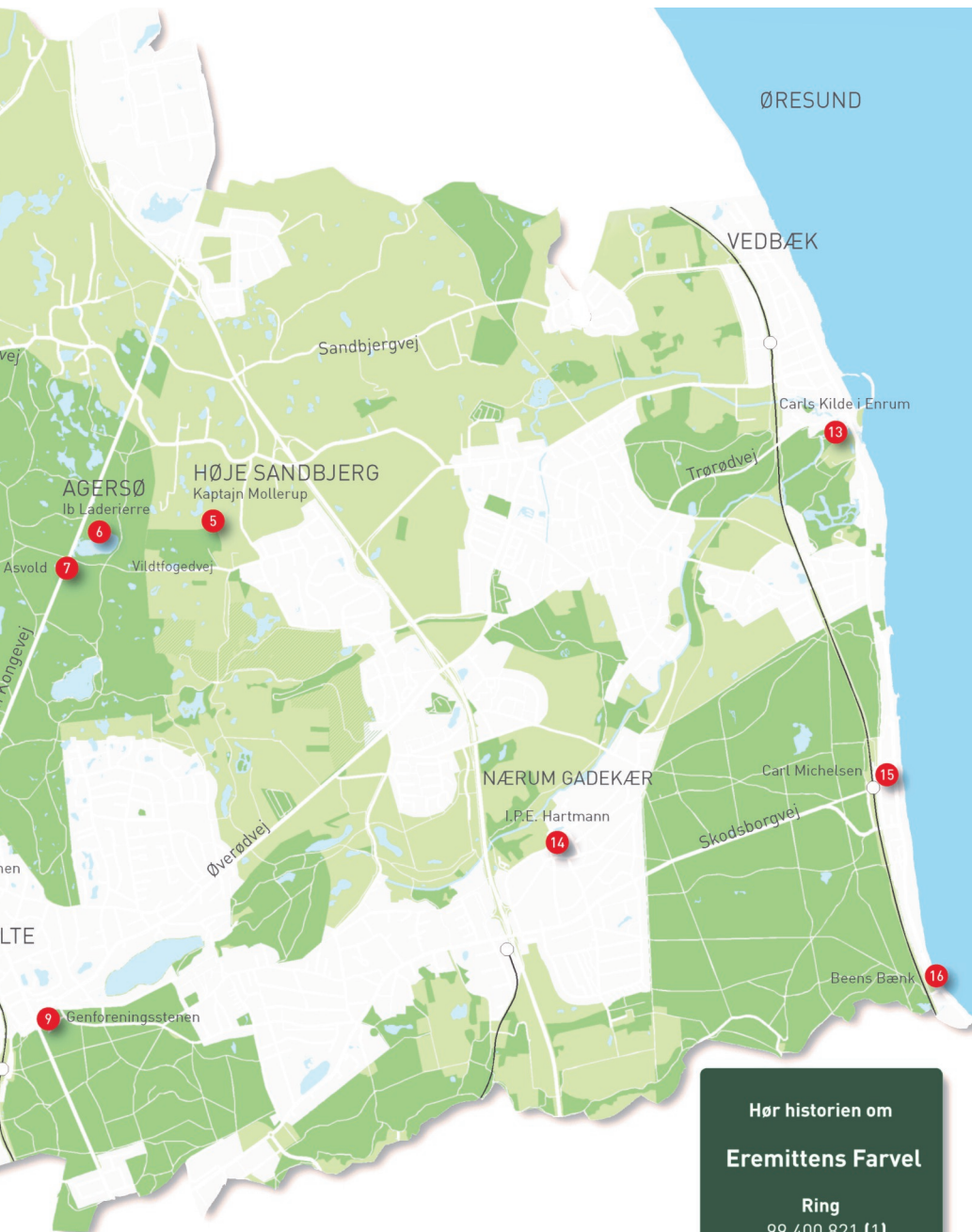
Kortet er en del af en folder, som om kort tid kan hentes på museer, arkiver og biblioteker.

Hvor finder du historien?

De talende monumenter i Rudersdal Kommune

1. **Johan Mantzius, skoleleder;**
plænen ved Mantziusgården
2. **F. C. Sibbern, professor;**
Præstegårdslunden
3. **Henrik Gerner, præst og modstandsmænd;**
Majpladsen ved Birkerød Kirke
4. **Mindestene;**
på Højbjerg for Christian d. X. og befrielsen
5. **Kaptajn Møllerup, frihedskæmper;**
på Høje Sandbjerg
6. **Ib Laderierre, frihedskæmper;**
ved Agersø
7. **Gunnar Asvold, frihedskæmper;**
ved Hørsholm Kongevej
8. **Marmillodstenen, vejingeniør;**
ved Rudegaard vejgaffel
9. **Genforeningsstenen;**
Øverødvej ved Rådhuset
10. **Søjlen til ære for Handel og Søfart;**
ved Næsseslottet
11. **Eremittens Farvel;**
Ved indgangen til Næsseskoven
12. **Venskabsmonumentet;**
ved porten til Næsseslottets park
13. **Carls Kilde i Enrum;**
sti fra Trørødvej over for Vedbæk gl. skole
14. **I.P.E. Hartmann, komponist;**
ved Nærum gadekær
15. **Carl Michelsen, hofjuveler og fredningsmand;**
Skodsborg Stationsplads, Strandvej nr. 9
16. **Beens Bænk, kunsthistoriker og fredningsmand;**
Strandvejen ved Strandmøllen overfor Skodsborg

Hør historien om
Eremittens Farvel

Ring
 99 400 821 (1)

Opkald koster normal takst

Tør du være med til at bygge Babelstårnet ?

Søndag den 8.maj kl.11.00-14.00

i Søllerød Sognegård

Alle er velkomne til dette familieværksted fuld af iværksætter og opfindsomhed i Søllerød Sognegård, som i dagens anledning vil være omdannet til et "skrotværksted", hvor vi skal bygge Babelstårne af alle slags genbrugsmaterialer.

En af præsterne fra Søllerød Kirke fortæller den helt rigtige historie om Babelstårnet.

I forbindelse med familiedagen vil der også være mulighed for at gå på opdagelse i Rudersdal Museers aktuelle udstilling, "Fund fra Lossepladsen" på Mothsgården.

Tag børn og børnebørn med og medbring gerne de helt rigtige dimser og dutter til jeres Babelstårn eller se, hvad vi har samlet i genbrugsbunken, som alle byggelystne kan vælge fra. Det er ikke hver dag man må splitte transistorradioen ad og save telefonen midt over.

Således vil alle Babelstærnene kunne få deres helt eget udtryk og stemning, formet og farvet af de materialer, der arbejdes med.

Gennem hele bygge-processen kan man hente gode råd og vejledning hos Ole Lorin - lærer ved Rudersdal Billedskole og med eget værksted i København - som har stor erfaring i at arbejde med mange forskellige materialer.

Til de tørstige tårnbyggere, vil der være servering af kaffe/the og saft m.m.

Familieværkstedet er et samarbejde mellem Rudersdal Museer, Historisk-topografisk Selskab, Søllerød Kirkes Menighedsråd og www.Kulturgalaksen.dk

En ”Byvandring” i Søllerød
Med museumsinspektør Niels Peter Stilling
Den 12. maj kl.17-19

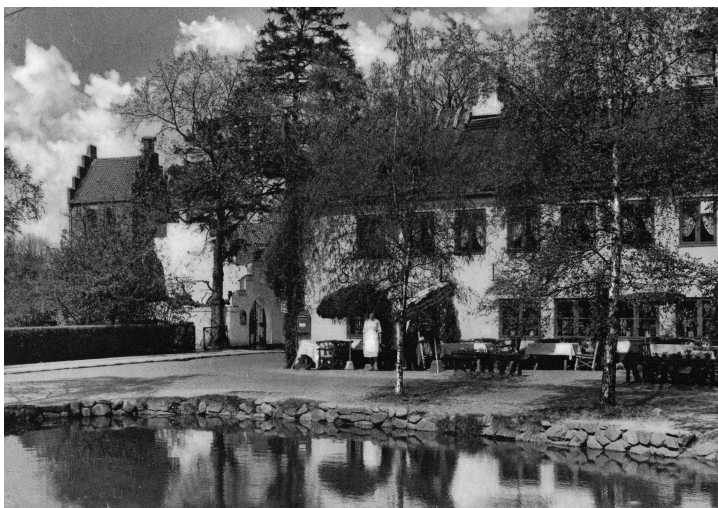
Vi mødes foran Mothsgården ved Søllerød Gadekær, hvorfra store dele af det gamle Søllerød kan ses. Turen går forbi kroen til kirken og præstegården og videre gennem Søllerøds smukke sognegård.

Vi spadserer ad Søllerødvej og hører om de gamle landsteder, Carlsminde, Mothsgården og om H.C. Andersens ophold på Olufshøj.

Videre går turen ned ad Søllerødvej, hvor der fortælles om Søllerød Slot og tidligere tiders brug af flere af husene. Søllerødvej havde førhen mange forretningsdrivende, bl.a. flere købmænd. Vi slutter ved det gamle rådhus, hvis ydre stadigvæk afslører dets tidligere anvendelse.

Begrænset deltagerantal

Tilmelding: Sekretariatet, Rudersdal Museer tlf. 45 80 20 46

Søllerød: gadekær, kro og kirke ca. 1940

2010 var 70-året for rejsegildet på Rudersdal Rådhus.

Vi har ikke den præcise dato for rejsegildet, men det fandt sted i starten af december 1940. Tiden var vokset fra det gamle rådhus på Søllerødvej, så i 1937 begyndt man at undersøge mulighederne for at bygge et nyt. Mange var imidlertid imod hvad de opfattede som et dyrt prestigebyggeri, det skulle jo betales over den i forvejen alt for høje skat - 6%.

For en del af kommunens konservative var det unødvendigt at bruge en masse skattepenge på et nyt rådhus. De anså det for kommunens vigtigste opgave at bruge så få penge som muligt. Den ligeledes konservative sognerådsformand Clausen blev anklaget for i almindelighed at bruge unødigt mange penge, og nu ville han så kaste kommunen ud i et unødvendigt og vanvittigt prestigeprojekt? Spørgsmålet var med til at forstærke splittelsen blandt de konservative. Splittelsen betød i forvejen, at der i årene 1937-1943 blev opstillet to konservative lister til kommunevalgene, og at den konservative sognerådsformand Clausen kun blev siddende takket være socialdemokraternes stemmer.

På trods af splittelsen blandt de konservative og den generelle kritik lykkedes det sognerådsformand Clausen i februar 1939 at få flertal for planerne om et nyt rådhus, med tilhørende biograf og bibliotek. Den efterfølgende arkitektkonkurrence blev vundet af Arne Jacobsen og Flemming Larsen, og omkostningerne blev budgetteret til 800.000 for alle tre bygninger, men uden inventar. Heraf var selve Rådhuset budgetteret til 550.000 kr.

Ved rejsegildet i december 1940 holdt både sognerådsformanden og arkitekten taler. Set i lyset af besættelsen håbede Arne Jacobsen, at dagen og synet af dannebrog, der vejrede fra rådhusets skelet, ville indgyde glæde og håb. Derudover roste han kommunen for dens visionære rådhusbyggeri. Uanset at bygningen som den stod, med det bare skelet, sikkert ikke stillede kritikkerne tilfreds, så mente han alligevel, kommunens borgere ville komme til at holde af rådhuset med tiden. Og håndværkerne var i hvert fald glade for det. (Søllerød Tidende, 12. dec. 1940)

På trods af Arne Jacobsens tillid til det nye rådhus fortsatte kritikken i hele byggeperioden. Som W Røper-Petersen kommenterede i Søllerød Kommunalblad ”er det virkelig saa dyrt at bygge saa grimt?” Oven i det blev byggeriet væsentligt dyrere end det oprindelige budget. Blandt andet på grund af udbruddet af Anden Verdenskrig, der betød højere priser på byggematerialerne, steg prisen yderligere. Mange mente imidlertid, at også kommuneingeniør Bache, en nær ven af sognerådsformand Clausen, bar en stor del af skylden for budgetoverskridelsen. På trods af de økonomiske problemer for byggeriet var der ingen, der kritiserede de to arkitekter, selvom det var dem, der stod for det oprindelige budget. Rådhuset stod færdig i 1942. Den endelig pris endte ifølge kommunen på 2,1 mill. kroner, mens kritikkerne mente de reelle omkostninger snare var 2,5 mill.

Os fra Nærum

Helt ny bog om det gamle Nærum

Fortællinger om livet i Nærum fra 1930`erne til 1960`erne

Selskabet har støttet udgivelsen og købt et mindre antal bøger, som medlemmerne kan se og købe på Sekretariatet på Moths-gården til en meget fordelagtig pris Kr. 125.00

Rationeringskø ved
Andelsbageriet i Nærum under
Folkestrejken 1944

Lars Olsens Varehus

Bogen består af 30 beretninger fra familier, der fortæller om deres oplevelser i Nærum og omegn i perioden før og efter 2. verdenskrig.

Bogen har et væld af fotos fra Nærum, som det så ud dengang og siden. Det er en flot beskrivelse af tiden fanget i en række spots. Mange gode fotos af lokalmiljøet.

Historisk-topografisk Selskab For Søllerødegne

BESTYRELSEN

efter generalforsamlingen 2010

Formand	Etnolog Anita Mikkelsen
Sekretær/Næstformand	Civilingeniør Søren P. Petersen
Kasserer	Chefkonsulent Henrik Støtt
Redaktør	Museumsinspektør PhD Niels Peter Stilling
Øvrige	
Bestyrelsesmedlemmer	Arkitekt m.a.a. Jens Johansen Cand.mag. Peter M.M. Christensen Direktør/rådgivende ingeniør Carl Steen Berggreen Etnolog MK Birgitte Schjerning Povlsen Cand.jur. Ernst Goldschmidt Tandlæge Jørgen Langebæk Cand.pæd. Birgitte Warming
Suppleanter	Arkivar Morten Trommer Ingeniør Jan Britze

HUSK Sensommerudflugten søndag den 4. september
Tilmeldingen begynder på generalforsamlingen

Får du Selskabets elektroniske nyhedsbreve?

Som tidligere omtalt i "NYT fra Lokalhistorien" har Selskabet udvidet sin service med udsendelse af en elektronisk MEDLEMSORIENTERING. Den omfatter nyheder og reminders.

Man melder sig til MEDLEMSSERVICE på www.rudersdalmuseer.dk

På museets hjemmeside klik på *Mothsgården*, dernæst på *samarbejdspartnere*, og på *Historisk-topografisk Selskab for Søllerødegne* og nederst i spalten på Tilmelding til MEDLEMSORIENTERING.

Hvis du ikke kan huske, om du har meldt dig, kan du roligt gøre det igen, da dobbelt optagelser slettes.

NYT FRA RUDERSDAL MUSEER

Udstillingen "Global Country Houses", som åbnede den 2. september på Mothsgården, bliver forlænget til den 27. februar.

Udstillingen giver et billede af den florisante periode i Søllerød og de mange smukke landsteder, der blev skabt i 1700-tallet af folk, der var kommet hertil. Det er således også en udstilling om Danmark som indvandrerland i 1700-tallet.

Ny udstilling : "Fund fra Lossepladsen". Rudersdal Museer har fra efteråret 2009 og igennem hele 2010 indsamlet udsmykkede genstande på genbrugspladsen i Nærum. Indsamlingen er foregået efter en veltilrettelagt plan. Hensigten er at dokumentere livet og udsmykningskulturen på Københavns nordegn i begyndelsen af det 21. århundrede. Den 24. marts 2011 åbner udstillingen "Fund fra Lossepladsen" på Mothsgården i Søllerød. Her indrettes et fuldstændigt udsmykket forstadshjem både inden for Museets mure og i den omgivende park. Her må alle genstandene gerne berøres. Vi håber også, at folk kan genkende "deres egne ting" og fortælle den historie, der er knyttet til dem. Udstillingen varer frem til 21. august 2011.

Verdensmesterskaber.

I efteråret finder verdensmesterskaberne i landevejscykling sted i Rudersdal Kommune. I den forbindelse laver museet en udstilling om cykelsportens historie. Udstillingen bliver på Mothsgården, som cykelruten går tæt forbi. Udstillingen åbner den 10. september og varer frem til 13. november.

Historisk Arkiv:

2010 markerer 100-året for Søllerød Grundejerforenings grundlæggelse. I den anledning viser Historisk Arkiv for Rudersdal Kommune grundejerforeningens udstilling om deres historie. Udstillingen har tidligere været vist på Søllerød Sognegård. Udstillingen på arkivet varer fra den 3. januar til den 9. april. For 100 år siden var Søllerød et idyllisk område langt fra det industrialiserede og tæt bebyggede København. Med tiden voksede København og forstadskommunerne i takt med udviklingen i efterkrigstiden, og det samme gjorde Søllerød. Gennem udstillingens plancher kan man læse om historien og forandringerne i Søllerød; begivenheder, områdets huse, butikker, grundejerforeningens grundlæggere og gamle tvister.

“B”

Afsender:
Historisk-topografisk Selskab
for Søllerødeggen
Rudersdal Museer,
Mothsgården, Søllerødvej 25
2840 Holte

År 2011

Returneres ved varig adresseændring

Nye medlemmer til Historisk-topografisk Selskab?

Kender du mon nogen, som interesserer sig for vores lokale historie og bevaringen af kommunens kulturhistoriske værdier? Giv vedkommende et medlemskab som gave.

Indmeldelse i Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen

kan ske ved at ringe til sekretariatet på Rudersdal Museer tlf. 4580 2046 eller sende en mail til museum@rudersdal.dk

Husk at opgive navn - adresse - tlf. - og e-mail

(Årligt kontingent fra 1/1 2011 er 250 kr. – incl. Søllerødbogen)